

andet administrativt Apparat, bøjer af, vil der ikke være nogen som helst anden Udviklingsmulighed indenfor Embedsmaskineriet og Administrationen end fortsat Udvidelse. Derfor tror jeg, det er nødvendigt, at Rigsdagen gør sig klart, at det en Gang imellem bliver nødvendigt at gaa imod saadanne lokale Ønsker.

Lovforslaget om Indførelse af dansk Kirkelovgivning i de sønderjydske Landsdele kan vi ikke tiltræde, fordi det for mange Mennesker paa en Gang vil omdanne deres tilvante Former for Gudstjenesten og derved let skabe Misfornøjelse paa et Omraade indenfor dansk Administration, hvor jeg ser det som en af de allervigtigste Opgaver at undgaa at vække Misnøje. I dette Lovforslag findes der en Bestemmelse, som ikke forekommer mig klar. Der staar, at Loven af 4. Oktober 1919 om Afhændelse af de til Præsteembeder henlagte Jorder til Oprettelse af Husmandsbrug bringes til Anvendelse med de Lempelser, der følger af, at disse Jorder ejes af Præsteembederne. Efter Loven af 4. Oktober 1919 skal disse Jorder afhændes. Er de Lempelser, der skal gennemføres her, saa store, at man kan lade være med at afhænde dem? Thi den Fremgangsmaade, der anvises, muliggør, at man helt lader være med at afhænde disse Jorder. Naar det Beløb, der skal danne Grundlaget for den aarlige Afgift, skal fastsættes første Gang ved frivillig Overenskomst, er der Mulighed for dem, der skal ordne denne Overenskomst, at sætte Kravet saa højt, at ingen gaar ind derpaa, og saa opfyldes Bestemmelsen i Loven af 4. Oktober 1919 om, at Jorden skal afhændes, ikke. Det forekommer mig, at Lovforslaget her kunde være mere klart affattet, og det vil blive en Opgave for det høje Ting at undersøge dette nærmere.

Endelig kommer jeg til Lovforslaget om Bisperembeders Besættelse og om Adgang til Stiftsbaandsløsning. Dette Lovforslag er blevet betegnet som Kærmen i hele denne Lovgivning, og Grunden dertil er, at det lægger det øverste Kirketilsyn over i et ensidigt Flertals Haand. Det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (Inger Gautier Schmit), en af Ordførerne for Partiet Venstre, udtalte i Gaar en dogmatisk klingende Sætning om Enhed indenfor Kirken. Hvis denne Enhed var til Stede, hvis den var en Realitet, lod dette Lovforslag sig høre. Men det er den ikke. Jeg skal ikke komme ind paa en Betragtning over, hvor vidtspændende et Begreb Ordet „Kirke“ er. Ordet er brugt saa ofte i denne Diskussion;

man skal høre Kirkens Mening, Kirkens Røst. Kirken er et meget vidt spændende Begreb, og hvis man vil vurdere dette Begreb efter de Udtalelser, der er faldet fra ledende Mænd indenfor de forskellige Kirkeafdelinger indenfor de kristne Samfund Verden over, kommer vi ikke til det Resultat, at det er en Enhed, men at det tværtimod er en Samling af Uensartetheder, med saa stor Uensartethed, at der overhovedet ikke er Fællesskab mellem dem. Selv indenfor vor lille snævre Folkekirke findes der saadanne Modsætninger. I et Skrift „Ebenezér“, „Kirkelig Forening for Indre Mission i Danmark gennem 60 Aar“, udtaler en ledende Mand indenfor Indre Mission, Sognepræst O. F. Moe, om en Bevægelse i et lille Sogn i Vestjylland, i Skern, at mange flere „Bornholmere“ forlod Sognet og sluttede sig til Kirken, ja, selv Grundtvigianere vendte sig fra deres Afguder og omvendte sig til den levende Gud. Han tilføjer: „Mærkeligt nok holdt Djævelen sig stille hele Ugen, det var, som om Satan var imponeret, kun at man af og til mærkede lidt til ham, naar en uvorn Ungdom raabte lidt op. Ja, men da Ugen var omme, og Vejret fra Himmelen stilledes af, saa meldte han sig. Han fik foranstaltet et stort Møde i Kroen med forskellige grundtvigske Talere, han fik oprettet en Højskoleforening og nogle Spille- og Danseklubber og efter nogen Tid Begyndelsen til en Valgmenighed“. Se, dette er ikke et helt isoleret Tilfælde indenfor Folkekirken. Jeg erindrer en Udtalelse af daværende Præst eller Provst Zeuthen i Fredericia, en Vurdering i samme Retning af en Mand som Pastor Morten Pontoppidan, og den Slags Udtalelser er ingenlunde sjældne. Den højtærede Kirkeminister har nylig haft Lejlighed til at tildele en Præst i Himmerland en Irettesættelse for Udtalelser i samme Retning. Dette er ikke Vidnesbyrd om en Enhed indenfor Folkekirken, tværtimod, det er et positivt Vidnesbyrd om en Delthed saa dyb, at Fællesskab ikke synes at være til Stede. Her er det da, man mener — og jeg maa dele denne Opfattelse —, at hvis man lægger det øverste Tilsyns-embede indenfor Folkekirken i et Flertals Haand, og dette Flertal over hele Landet bliver f. Eks. Tilhængere af „Indre Mission“ og „Kirkeligt Landsforbund“, hvad det let vil blive, fordi de har som Led i deres Program Organisation, medens den grundtvigianske Kirkebevægelses Væsen er ikke at organisere, da begaar man et dybt Indgreb i den Frihed og Lighed, der hidtil har været indenfor den danske Folkekirke. Den Opfattelse, som de fleste af Grundtvigs